

Svenska OMEP

Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire
www.omep.org.se

VERKSAMHETSBERÄTTELSE för Svenska OMEP år 2018

Styrelsen

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter

Eva Ärlemalm-Hagsér, Järfälla, ordförande
Bibi Karlsson, Göteborg, vice ordförande
Laila Gustavsson, Ljungbyhed, kassör
Susanne Thulin, Åhus
Annika Rosenqvist, Göteborg
Margareta Blennow, Nacka
Elisabet Nyléus, Stockholm

Suppleanter

Shirin Fazel-Zandy, Göteborg
Ingrid Pramling Samuelsson, Göteborg
Ingrid Engdahl, Stockholm
Ulla-Britt Larsson, Stockholm
Eva Ahlin, Göteborg
Ingela Friberg, Helsingborg

Adjungerad ledamot

Anna-Mia Nilsson, Lärarförbundet

Revisorer

Elisabet Doverborg och Inger Rindsjö

Valberedning

Christina Widström, Stockholm
Lena Bäckström, Skåne
Emelie Stavholm, Göteborg och utses som sammankallande.

Styrelsesammanträden

Styrelsen har under arbetsåret haft fyra sammanträden. Ett konstituerande sammanträde hölls i samband med årsmötet den 23 februari i Göteborg, ett tvådagarssammanträde i Kristianstad 1-

2 juni, ett tvådagarssammanträde i Stockholm 12–13 oktober samt ett halvdagsmöte i Västerås den 24 februari inför årsmötet 2019.

Kontaktpersoner för kretsarna:

Bibi Karlsson, Göteborgskretsen

Lena Bäckström, Skånekretsen

Ulla-Britt Larsson, Stockholmskretsen

Medlemmar under 2018

Organisationen har haft 92 individuella medlemmar och 22 organisationer (förskolor).

Ansvarig för medlemsregistret var Elisabet Nyléus, Stockholm.

Årsmötet 2018

Svenska OMEP:s årsmöte hölls den 23 februari på Pedagogen i Göteborg.

Årsavgift

Årsavgiften har varit oförändrad under året: för enskild medlem 200 kr, för pensionärer 100 kr och för student 100 kr. Årsavgiften för organisation 600 kr. Prenumerationsavgiften på IJEC 275 kr.

Kretsarna

Tre lokala kretsar har under året varit aktiva med egna möten och föreläsningar. Samtliga kretsar har haft representanter i Svenska OMEP:s styrelse. Kretsstöd utbetalas efter önskemål, och har under året utgått till Göteborgskretsen, genom att 1/3 av de avgifter som inkommit från medlemmarna återbetalats till kretsarna med en garantisumma på minst 500 kronor. De tre aktiva kretsarna har skrivit egna verksamhetsberättelser.

Verksamhet under året

Svenska OMEP:s 70-årsjubileum

Vid årsmötet i Göteborg i februari firades att OMEP funnits i 70 år. Föredragare var Kaj Fölster, Ingrid Pramling Samuelsson, Ingrid Engdahl, Styrelsen beslöt att även utarbeta en jubileumsskrift, ett omfattande arbete under året. I arbetsgruppen ingick Lena Bäckström, Ingrid Engdahl, Bibbi Ersson-Tjernlund, Bibi Karlsson, Ulla-Britt Larsson och Eva Ärlemalm-Hagsér. Skriften *På barnens sida i 70 år - En jubileumsskrift för OMEP 1948–2018* lanserades vid Stockholmskretsen arrangemang hösten 2018 på temat *OMEP - på barnens sida i 70 år*.

Projektet Barnens planet

Sedan 2016 driver Svenska OMEP ihop med Teskedorden, Rädda barnen och Gothia fortbildning AB projektet **Barnens planet**. Barnens planet har sin utgångspunkt i barnkonventionen och riktar sig till de äldre förskolebarnen. Materialet vill synliggöra normer, mångfald och allas lika värde på ett roligt och fantasifullt sätt. Författaren och

musikern Homero Alvarez har skrivit och illustrerat en bok, tillsammans med förskolebarn på Örnens förskola i Alby utanför Stockholm. Bokens målgrupp är förskolebarn.

Boken och fyra specialskrivna sånger är tänkta att på ett kreativt och tillgängligt sätt inspirera förskolans personal att diskutera och arbeta med barnkonventionen och alla barns lika rätt.

Materialet består även av en handledning i två delar. Del 1 tar upp barnkonventionen och läroplanen, del 2 ger exempel på aktiviteter och övningar som man kan göra med barnen.

Musiken som hör till boken finns på Teskedsordens hemsida och på Spotify.

Boken har under 2018 lanserats till förskolor i sex regioner; Blekinge, Dalarna, Kalmar, Skåne, Värmland och Västra Götaland. I de regionerna har alla förskolor fått en bok och en handledning samt en inbjudan till en konferens, där vi presenterat boken, musiken och frågor med koppling till barnkonventionen.

Den 23 oktober lanserades Barnens planet i Diesilverkstan i Nacka för resten av Sverige. I samarbete med biblioteket inbjöds förskolebarn, pedagoger, press och andra intresserade till en presentation av boken. Homero Alvarez var på plats tillsammans med sin musikerkollega Caroline Schröder liksom en av förskollärarna från Örnens förskola Nasmah Khandi, som berättade om hur det gick till att ta fram boken. Samma dag blev boken tillgänglig att beställa gratis via Teskedsordens hemsida.

OMEP har representerats av Margareta Blennow och Ingrid Engdahl i styrgruppen och vid konferenser och workshops har även Bibi Karlsson, Eva Ahlin, Laila Gustavsson, Elisabet Nyléus, Ingela Friberg och Lena Bäckström medverkat.

Projektet har blivit en succé, omkring 14 000 ex har distribuerats. Projektet pågår fram till 30 juni 2019. Projektet har drivits med stöd från Arvsfonden.

Projekt Samverkan förskola-BVC

Hur ser samarbetet ut mellan din BVC och förskolan?

Hur ser samarbetet ut mellan din förskola och BVC?

Projektet genomförs i ett samarbete mellan Svenska OMEP, Barnhälsovården i Stockholms läns landsting och Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet. En rapport sammanställdes under året som redovisar resultatet av en webbaserad enkätundersökning av samarbetet mellan förskolan och barnhälsovården som genomfördes under 2017. Syftet med undersökningen var att kartlägga hur samarbetet ser ut samt samla in exempel på god samverkan och idéer för utveckling av samarbetet.

Enkäten skickades till 363 förskoleenheter och 50 BVC-enheter i 22 strategiskt utvalda kommuner. Svarsfrekvensen är 47 %, och mer än 90 % av de svarande är över 40 år och har stor erfarenhet från sitt yrke.

Det övergripande resultatet visar en samstämd bild. Systematisk och strukturerad samverkan är mycket ovanlig och förekommer inte i de flesta kommuner. Det är anmärkningsvärt eftersom de allra flesta barn går i förskolan idag och att förskolan därmed är en viktig arena för barns hälsa och välbefinnande. Mångfalden av verksamhetsanordnare samt stora enheter har försvårat samverkan. Det finns dock goda erfarenheter från Gotland och Region Jönköping. Däremot beskrivs i enkätsvaren att kontakt vid behov tas kring de barn som man har anledning att känna viss oro för.

Arbetsgruppen består av Margareta Blennow, Ingrid Engdahl och Elisabet Nyléus. Viviann Johnsson vid Barnhälsovårdsenheten i Stockholms läns landsting ansvarade engagerat och kunnigt den tekniska utformningen samt genomförandet av datainsamlingen via enkäter.

Projektet ska presenteras vid Svenska OMEP:s årsmöte 2019 och finns därefter tillgängligt på hemsidan.

Projektet inom Erasmus plus: *Enhancing transition practices in early childhood education*

Projektet startade i december 2018 och pågår i 24 månader. I Projektet ingår följande länder: Kroatien (ansvarig för projektets administration), Polen, Island, Irland och Sverige. Syftet med projektet är att utveckla kunskaper om och strategier för hållbara övergångar för barn mellan förskola och skola, för Sveriges del innebär det förskola, förskoleklass och fritidshem. Sverige representeras av Ingela Friberg och Eva Ärlemalm-Hagsér.

Remissvar om förskolans reviderade läroplan

Under våren 2018 skrev Svenska OMEP ett remissvar på Skolverkets förslag till reviderad läroplan för förskolan samt uppmärksammade den pågående revideringen i flera olika sammanhang, både inom kretsarna och i kontakt med forskare, Skolverket och departementet. **Sammanfattningsvis** välkomnade Svenska OMEP initiativet till att revidera läroplanen, och anser att de punkter som lyfts fram av regeringen i uppdraget är relevanta och till viss del tillgodosedda. Ambitionen med att förtydliga läroplanens struktur och språk är också välkommen. Svenska OMEP vill dock framföra vissa tveksamheter som bottnar i Skolverkets strävan att samordna förskolans läroplan med övriga läroplaner vad gäller struktur och begrepp, vilket även innefattar uttolkningen av vissa delar av skollagen. Förskolan har en självständig ställning som skolform, och i förskolans särart ligger bland annat frivillighet, uppdragets inriktning mot barn, inte elever, vilket grundas i ett helhetsperspektiv, en förskolepedagogisk tradition som integrerar lek, omsorg och lärande samt frånvaron av uppnåendemål för barnen. Detta motiverar självständighet i vissa skrivningar i förskolans läroplan, relativt läroplaner för övriga skolformer.

Svenska OMEP lyfte särskilt fram följande områden:

- Hållbar utveckling i förskolan, där kapitel 1 inrymmer oklarheter i hur begreppet ska förstås i förskolan, samt där mål, som följer upp kapitel 1, saknas i kapitel 2
- Lek, där lek bör skrivas in tydligare på fler ställen i kapitel 2, som en konsekvens av de nya formuleringarna i kapitel 1
- Undervisning i förskolan, där förväntningar på att revideringen skulle förtydliga innebörden av begreppen utbildning och undervisning i förskolan inte infriats
- Temainriktat arbetssätt, den förskolepedagogiska traditionen att arbeta i tema och/eller projekt har tyvärr försvunnit i kapitel 1, och bör återinföras.

Ovanstående punkter utvecklades i remissvaret, tillsammans med flera andra viktiga områden.

Internationellt samarbete

Dialogen med de nordiska OMEP-representanterna

Vid OMEP:s möte i Prag arrangerades ett möte med OMEP:s nordiska representanter från Norge, Finland, Island, Danmark och Sverige. Förslaget som lades på mötet var att arbeta

med att gemensamt söka medel för nordiska konferenser och att göra en ansökan till Nordiska Ministerrådet för att få stöd för arbetet med mångkulturalitet.

Nominering till ansvarig för OMEP i Europa

Svenska OMEP nominerade Ingrid Engdahl till världsstyrelsen med ansvar för OMEP:s arbete i Europa. Kampanjen fick starkt stöd och vid världsmötet i Prag i juni 2018 valdes Ingrid E till Europapresident med start 1 januari 2019.

OMEP:s europamöte och världsmöte i Prag, Tjeckien, 25–29 juni 2018

Svenska OMEP representerades av Eva Ärlemalm-Hagsér, Shirin Fazel-Zandy, Ingrid Engdahl, Ingrid Pramling Samuelsson, Eva Ahlin, Lena Bäckström, Susanne Thulin, Ingela Friberg, Laila Gustavsson, Ulla-Britt Larsson, Maria Edlund, Margareta Blennow, Elisabet Nyléus samt Kaj Fölster, hedersmedlem i Svenska OMEP. Därutöver deltog ca 10 svenskar i konferensen och många genomförde uppskattade presentationer.

Svenska OMEP:s hemsida

Svenska OMEP:s hemsida har adressen www.omep.org.se. Annika Rosenqvist ansvarar för sidan och tanken är att alla kretsar ska utse kontaktansvariga till hemsidan. Det går att skicka mejl till ordförande, vice ordförande samt internationella OMEP direkt från hemsidan.

Tidskrifter

OMEP – nytt

Svenska OMEP:s tidskrift OMEP-nytt har under verksamhetsåret utkommit med tre nummer med Göteborgskretsen, Skånekretsen, och Stockholmskretsen som ansvariga. Ambitionen är att OMEP-nytt skall belysa såväl Svenska OMEP:s som Internationella OMEP:s verksamhet samt att sprida kunskap om forskning om barn 0–8 år. Tidskriften ligger på hemsidan www.omep.org.se.

International Journal of Early Childhood – IJEC

IJEC har utkommit med tre nummer under året. Donna Berthelsen, Queensland University of Technology, Brisbane, Australien är redaktör för IJEC. Från och med 2010 ingår IJEC i Springerförlagets tidskriftsutgivning, som därmed övertar det omfattande arbetet med administration och distribution av tidskriften. IJEC presenteras på Svenska OMEP:s hemsida och i OMEP-nytt för att uppmåna fler att bli prenumeranter.

OMEP: Theory into Practice

Under 2018 startades en ny on-line baserad tidskrift inom Internationella OMEP, OMEP: Theory into Practice. Idén är att med denna tidning komplettera IJEC genom att vända sig mer till praktiken, till verksamma praktiker och unga forskare. 2011 utkom det första numret med temat: Constructing Early Childhood Cultures of Peace, Rights, Play, and Participation. Information finns på http://worldomep.org/index.php?hCode=PUBLICATION_05_01_02.

Medlemskap i andra organisationer

Svenska OMEP är medlem i UNICEF, UNESCO, Föreningen MIND och Nätverket för Barnkonventionen. I Nätverket för Barnkonventionen representeras Svenska OMEP av Elisabet Nyléus från Stockholm. Även Ingrid Engdahl, Ulla-Britt Larsson och Bibbi Tjernlund Ersson har deltagit i möten. Ingrid Pramling Samuelsson sitter som representant för Svenska OMEP i UNICEF:s styrelse i Sverige och Ingrid Engdahl sitter med i UNICEF:s valberedning. Ulla-Britt Larsson representerade Svenska OMEP vid UNICEF:s årsmöte samt vid Tam-arkivets årsmöte (Tjänstemäns och Akademikers arkiv).

Arkivering av OMEP:s material

Svenska OMEP:s material finns arkiverat på TAM-Arkiv, Grindstuvägen 48 – 50 i Bromma, Stockholm. Arkivet kommer att vara tillgängligt för forskning. Inför OMEP:s 70-årsjubileum och planering av jubileumsskriften har Ulla-Britt Larsson, Lena Bäckström, Ingrid Engdahl och Eva Ärlemalm-Hagsér varit på TAM-arkivet för att leta upp intressant material. Vidare inlämnades under januari 2018 relevant material för åren 2010–2017 för arkivering från Svenska OMEP och Stockholmskretsen.

Slutord

Under året har Svenska OMEP genom remissarbetet på Skolverkets förslag till reviderad läroplan för förskolan och uppföljande påverkansarbete varit med om att forma svensk förskolepolicy. Svenska OMEP har också arbetat vidare med att sprida boken *Barnens planet* och dess handledning, dels i de utvalda regionerna, dels vid OMEP:s egna arrangemang. Ett annat omfattande och roligt arbete har varit att fira OMEP 70 år, inte minst att ta fram *På barnens sida i 70 år - En jubileumsskrift för OMEP 1948–2018*. Svenska OMEP deltar även mellan 2018-2020 i ett Erasmus+ projekt *Enhancing transition practices in early childhood education*. Vidare har Svenska OMEP:s medlemmar presenterat sitt arbete på konferenser både lokalt och internationellt.

Styrelsen vill tacka alla som gjort det möjligt att bedriva Svenska OMEP:s verksamhet och vill särskilt tacka kretsarna för deras engagemang och arbete.

Västerås den 24 februari 2019

Eva Ärlemalm-Hagsér

Bibi Karlsson

Laila Gustavsson

Elisabet Nyléus

Annika Rosenqvist

Margareta Blennow

Susanne Thulin